

Ružbašské žrodelko

štvrtročník

Ročník: III

Číslo: 1/2016

Marec 2016

Nepredajné

Veľká noc 2016

omaľovanka pre najmenších

Zaujíma Ťa dianie v našej obci a máš veľa voľného času? Tak tu je ponuka práve pre Teba!!!

Hľadá sa hlavný redaktor a výkonní redaktori.

Čo to všetko obnáša:

1. Zodpovedal/a by si za koncepciu časopisu Ružbašské žrodelko a obsah jeho čísla.

2. Preposiel/a by si mailly redakčnej rade ohľadom infošiek.

3. Taktiež by si mohol/mohla meniť štruktúru časopisu, samozrejme v spolupráci s redakciou.

Požiadavky na výkonného redaktora:

1. Máš zaujímavé nápady?

2. Rád píšeš texty na rôzne aktuálne témy?

3. Si samostatný a kreatívny?

4. Máš záujem o aktuálne dianie v našej obci Vyšné Ružbachy?

Tak hľadáme práve Teba!

Neváhaj a hlás sa u nás. Daj nám o sebe vedieť a napíš nám na náš Facebook, alebo na email:

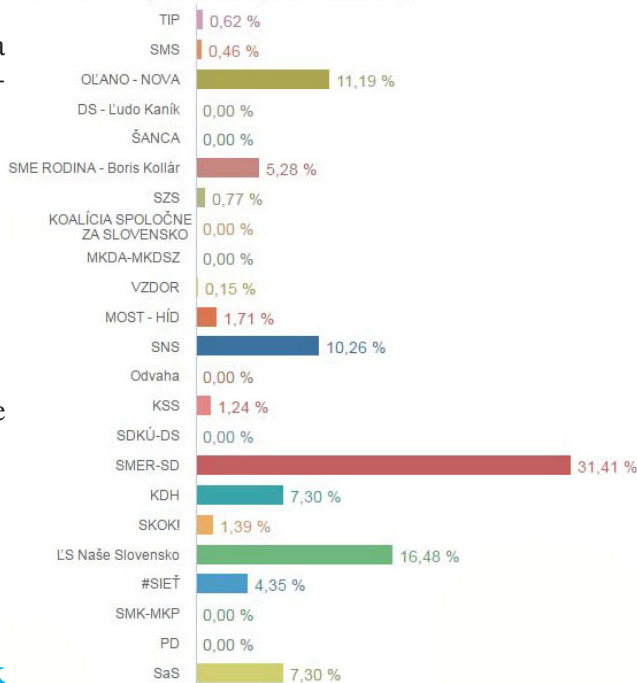
info@ruzbasskypramen.sk

Viac na: www.ruzbasskypramen.sk/redakcia-a-redakcna- rada-ruzbasske-zrodelko/

PARLAMENTNÉ VOLBY

Parlamentné voľby sa konajú každé 4 roky a kandidujú do nich politické strany, hnutia a koalície. Politický subjekt, ktorý presiahne 5% kvórum, získa poslanske mandáty v NR SR. Tohto roku 05. marca kandidovalo vo voľbách 23 strán a hnutí a 2914 kandidátov (stav z 18. januára 2016). Volebná účasť dosiahla 59,82%. V obci Vyšné Ružbachy sa volieb zúčastnilo 653 osôb, čo je 62,78% celkového obyvateľstva obce. Na prvom mieste sa umiestnila strana SMER SD, ktorú volilo 31,41% zo všetkých oprávnených voličov.

Platné hlasy za obec Vyšné Ružbachy

Zdroj: Štatistický úrad SR, sk.wikipedia.org

FASENGY A VJELKA NOC

Ako vyzerali fašiangy a veľkonočné sviatky na dedine, si môžeme už len predstavovať práve v tejto dobe, často z rozprávania našich starých či prastarých mám. Aby som si aj ja viac obohatila svoje informácie, pýtala som sa na zvyky a tradície v Ružbachoch mojej babky Margity... „zabíjali še švine, tancuvalo še i zabavjalo a na koncu fasengof še pjekli pankusky, no i bylo vesolo!...“

V deň pred **popolcovou stredou** sa pochovávala basa. Pre ľudí to znamenalo koniec zábav, tancovačiek, veselosti, ale zároveň to bol začiatok príprav na 40-dňový pôst, v ktorom si ľudia

predsavzatie, zriekali sa obľúbených vecí alebo činností ako prejav, že Ježiš za nás trpel a zomrel na kríži... Názov popolcová streda sa používa preto, lebo čelá ľudí sa značia popolom. Je to starý obrad, ktorý Cirkev používa od stredoveku. Prach – popol, ktorým sa posýpa hlava veriacich, vyjadruje krehkosť a prchavosť všetkého, čo existuje.

Stačí aj ten najslabší závan vetra a roznesie ho na široko – ďaleko. Symbolizuje to, že máme pamätať na smrť. Ako bolo raz povedané a napísané, „...prach si a na prach sa obrátiš...“ (Gn 3, 19). Ježišovmu zmŕtvychvstaniu predchádzalo **Veľkonočné trojdnie** – Zelený štvrtok, Veľký piatok a Biela sobota. Veľkonočná nedela: je najväčšia slávnosť kresťanského cirkevného roku, pretože

sa oslavuje Kristovo vzkriesenie. Cirkev rozhodla, že to bude vždy prvá nedela po prvom jar-nom splne. V tento deň sa ľudia ešte dodnes schádzajú v Božom chráme, kde sa svätia veľkonočné pokrmý ako chlieb, soľ, šun-

ka, klobásky, vajíčka a samozrejme nemesel chýbať ani veľkonočný baránok. Na veľkonočný pondelok sa chodilo oblievať dievčatá. Táto tradícia sa zachováva dodnes. Mládenci oblečení v krojoch dostali bohatú odmenu v podobe domácej pálenky a chutných koláčov...

*spracovala Andrea Bajnócziová
foto zaslala Paulína Hebanová*

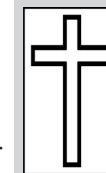
VÝVOJ OBYVATELSTVA

Do spoločenstva obyvateľov vítame:

*Martin Pecha
Paulína Dluhošová
Amália Hebanová
Sebastián Ščensný
Matúš Matias Hovana
Ethan Sebastian Kúbecher*
Blahoželáme!!!

V prvom štvrtroku 2016 nás opustili:

*Helena Leščinská
Anna Tremská
Czesława Grechová*
Čeť ich pamiatke a úprimnú sústrasť pozostalým...

informovala Mgr. Miriam Šutorová

ŠALIANSKY MAŤKO

Príznačný názov pre súťaž, ktorá vyžaduje talent, vzťah k povestiam, k našej ľudovej slovesnosti a chuť naučiť sa aj dlhšie texty. Práve žiaci s takými vlastnosťami sa našli aj v našej škole a predviedli sa v školskom kole 14.1.2016. Súťažili v troch kategóriách : 2. – 3. ročník, 4. – 5. ročník a 6. – 7. ročník. Tí najlepší postúpili do okresného kola a reprezentovali školu. Aj keď nezískali žiadne umiestnenie na prvých troch miestach, pre nás sú víťazmi, pretože prekonalí pohodlnosť, obetovali voľný čas na naučenie sa textov a porazili trému. Okresného kola sa zúčastnili Jiří Hrešan a Mária Vavrinčíková.

LYŽIARSKY VÝCVIK 2016

Žiaci 6.-8. ročníka ZŠ Vyšné Ružbachy sa zúčastnili od 18.1 do 22.1.2016 lyžiarskeho výcviku vo Vernári. Po prvýkrát od vzniku školy (1994), bol výcvik zorganizovaný s ubytovaním. 30 žiakov v krásnom prostredí penziónu Sabína, s výbornou stravou,

ubytovaním a výbornými podmienkami pre získavanie lyžiarskych zručností v stredisku Studničky. Z 30 žiakov stálo 14 po prvýkrát na lyžiach, všetci zvládli základy lyžovania, jazdu na vleku a hlavne nikomu sa neprihodilo nič zlé. (Mgr. Peter Konrády)

ŠTRAJK V NAŠEJ ŠKOLE

Na základe článku 37 odsek 4 Ústavy SR sa pedagogovia ZŠ Vyšné Ružbachy rozhodli vstúpiť do neobmedzeného štrajku, ktorý organizovala *Iniciatíva slovenských učiteľov*. Štrajk v našej škole prebiehal od 25. 1. 2016 do 6. 2. 2016.

KARNEVAL 2016

Aj keď v závere fašiangov, ale predsa sa u nás uskutočnil školský karneval. Deti nemali na prípravu masiek veľa času, napriek tomu boli kreatívne a

iniciatívne. Oproti minulému roku žiaci pristúpili zodpovedne k tvorbe masiek, čo sa odrazilo aj na ich počte. Zároveň sme chceli využiť čas,

v ktorom sa vyučovalo v obmedzenom režime. Aj štrajkujúce učiteľky zabezpečili hladký priebeh akcie. Súčasťou každej karnevalovej zábavy býva tombola. Inak tomu nebolo ani u nás. Tohto roku bola mimoriadne bohatá na hodnotné ceny. Nemôžeme opomenúť ani rodičov, ktorí pomohli pri hodnotení masiek. Ocenení boli jednotlivci, ale aj triedy. Žiaci 1. A, 1.B, 2.A, 3.A a 5.Ā triedy si pochutnali na chutných tortách, ktoré vlastnoručne upiekla a ozdobil pani učiteľka Lucia Bohinská

Ďakujeme všetkým žiakom, rodičom a učiteľom za pekný deň plný zábavy a zážitkov.

VOLLEYBALL 2015/2016

Dievčatá ZŠ Vyšné Ružbachy sa v školskom roku 2015/2016 zúčastňujú dvoch súťaží vo volejbale.

1. **KLASICKÝ ŠESTKOVÝ** volejbal dievčat o Majstra okresu Stará Ľubovňa (5 TURNAJOV). Účastníci súťaže: Vyšné Ružbachy, Za vodou SL, Komenského SL, Nová Ľubovňa, Jakubany.

2. **MIDICOOLVOLLEY - ŠTVOROVÝ** volejbal (6 TURNAJOV) - vyvrcholením turnajov sú postupy na majstrovstvá kraja a Slovenska. Časový harmonogram turnajov, výsledky, fotografie, videá nájdete na stránke s priamym prepojením zo stránky školy: <https://www.facebook.com/Volleyworld-and-other-sports>

VÝMENA OKIEN V BUDOVE MATERSKEJ ŠKOLY

Výmena okien v budove MŠ Očná v materskej škole boli dlhodo- bo nevyhovujúce. Staré drevené rámy viac tepla prepúšťali ako zadržovali. Na ich výmenu sme sa pripravovali dlhú dobu. A čas dozrel práve teraz.

Koncom minulého kalendárneho roka sa nám podarilo ušetriť z roz- počtu peniaze na nákup plastových okien a dverí. Vysoká chorobnosť detí, jarné prázdniny a mierna zima urýchlila ich výmenu už v zimných mesiacoch. Po prácach na výmene okien začal triedy maľovať údržbár školy. Hneď však bolo jasné, že sám to nezvládne. Do práce sa zapojili všetci zamestnanci materskej školy bez rozdielu ich pracovnej pozície.

Pomohli aj rodinní príslu- sníci. A tak deti po desaťdňo- vej vyčerpávajúcej práci všetkých zainteresovaných nastúpili do vy- novených a teplejších priestorov.

Deti v materskej i základnej škole využili i tú trochu snehu, ktorý tejto zimy napadol. Organizovali hry na snehu, či spoločné sánkovačky. Pobyt vonku majú veľmi radi.

HVIEZDOSLAVOV KUBÍN

Dňa 9. marca 2016 sa konalo školské kolo súťaže Hviezdoslavov Kubín. Aj v tejto dobe, keď mladá trávia väč- šinu času za počítačom, sa nájdu aj takí, ktorí venujú kúsok svojho času recitácii. A takých je tu veru dosť! Porota v zložení p. uč. Patarák, p. uč. Dudžíková a p. uč. Filková ml. dozerala na kvalitu prednesov. Bol to ťažký deň.

Nakoniec však rozhodla takto:

Kategória 1 poézia:

1. Juraj Dudžík
2. Barbora Kendrová
3. Diana Segiňáková

Kategória 1 próza:

1. Sára Gabriellyová
2. Viktória Habiňáková
3. Júlia Vavrínčiková
3. Kristof Dudzik

Kategória 2 poézia:

1. Lucia Merčáková

Kategória 2 próza:

1. Viliam Marfiak

Kategória 3 poézia:

1. Karolína Dudžíková
2. Monika Ščensná
3. Simona Potanková

Kategória 3 próza:

1. Benjamín Fečík
2. Veronika Bačínská
3. Mária Vavrínčiková
3. Adriána Dlužošová

Víťazi postúpili na okresné kolo. V Kultúrnom dome v Starej Lu- bovni sa Juraj, Sára, Viliam, Lucia, Karolína a Benjamín predstavili so svojimi textami. Aj keď sa nám ví- ťazstvá neušli, žiaden náš prednáša- júci sa za svoj výkon hanbiť nemusel. **Viac informácií zo života školy nájdete na webovej stránke: www.zsvoysneruzbachysl.edu.page.org**

Spracovala: Anna Krutková

ŠEŠŤ STRÚN

Prešlo veľa dní, týždňov, mesiacov... A nastal čas! 10 odvážnych skautov a skautiek sa vydalo na cestu! Všetko sa začalo už **19. augusta**, kedy sa našiel istý dokument - list, ktorý dal každému vhodnému kandidátovi možnosť sa rozhodnúť. Rozhodnúť sa vydať na neľahkú cestu, plnú úskalí, odhodlania, boja s lenivosťou či blatom... Počas svojej viac ako 6-mesačnej prípravnej doby sa snažili budovať samého seba v šiestich oblastiach rozvoja: telesnej, intelektuálnej, duchovnej, sociálnej, citovej a rozvoja charakteru.

„Len tolko, kolko do tejto cesty in-

vestuješ, sa Ti môže vrátiť...“

Jeden starý indiánsky príbeh hovorí: Stvoriteľ privolať všetky stvorenia a povedal: „Chcem niečo schovať pred ľuďmi, pokiaľ nebudú na to pripravení. Je to vedomie, že sú tvorcami vlastnej reality.“

Orol vraví: „Daj to mne, ja to vezmem na Mesiac!“

Stvoriteľ vraví: „*Nie. Jedného dňa tam vyletia a nájdu to.*“

Losos vraví: „*Zabrabem to na dne oceánu.*“

„*Nie. Tam pôjdu tiež.*“

Byvol vraví: „*Zabrabem to v širokých pláňach.*“

Stvoriteľ vraví: „*Dostanú sa aj pod kožu Matky Zeme.*“

Prastarý krtko, ktorý žije v hrudi Matky Zeme, ktorý nemá zrak, ale vidí veľa, hovorí: „*Vlož to do ich vnútra.*“

A Stvoriteľ povedal: „*Nech sa tak stane.*“

Nastal čas poniesť si svoj kríž a vydať sa na cestu. A tak sa 10 odvážnych skautov zúčastnilo krížovej cesty. S veľkými batohmi plnými dobrodružstva. Bez zraku kráčali niekoľko kilometrov s dôverou svo-

jej skautskej sestry či skautského brata. Až do vytúženého cieľa, vyčerpaní, unavení, hladní a špinaví, ale šťastní.

V lese síce nie je wi-fi, ale mali sme tam oveľa lepšie a silnejšie spojenie. Táto cesta bola akousi prípravou, ako nahliadnúť do skutočného skautského JA a verím, že títo radcovia a roveri sú zapálení a pripravení viesť mladých ľudí z našej malebnej dedinky k pravým hodnotám. Rodičia, môžete byť na svoje deti patrične hrdí! Ďakujem aj Vám, že svoje deti podporujete v tejto krásnej myšlienke a dovolíte im nahliadnúť to tajomstiev, ktoré má pre nich skauting pripravené... Byť skautom, či nebyť? To je otázka!

Skauting ma naučil, že aj z ničoho dokážem vytvoriť NIČO a

kým mám suché ponožky, tak je všetko v poriadku. Odhalil mi tajomstvo pravých hodnôt. Hodnôt, ktoré môžem ďalej šíriť aj ja! Sme tu preto, aby sme aj my zasiali malé semienko, polievali ho, vytrhávali burinu a sledovali, ako

rastie. Mne už vyrástlo 10 silných, krásnych stromov a ďakujem im za to, že si to nerozmysleli a vytrvali. Veľká vďaka aj za ich prekvapenie a ocenenie. Nie je dôležitý cieľ, ale cesta...

A čo Vy? Pamätáte na to, že hodnota tajomstva nespočíva v tom, čo vieme, ale v tom, čo skutočne robíme?

Vodkyňa 2. oddielu s.v. Márie Goretti
Annamária Anikon Fečíková

DOBROVOLNÝ HASIČSKÝ ZBOR

To najdôležitejšie, prečo sa svätý Florián stal patrónom hasičov, je jeho charakter a odvaha. Svoj život obetoval za 40 spolovníkov - vojakov. Možno si mnohí z nás ani neuvedomujú, že hasiči, či už profesionálni, alebo členovia dobrovoľného hasičského zboru, nasadzujú svoje vlastné životy, aby ochránili náš domov. Nebolo tomu inak ani v minulosti. Naša obec bola vo svojej histórii niekoľkokrát postihnutá požiarom, keď napríklad v roku 1886 vyhorel nižný koniec obce. Alebo v rokoch 1891 a 1893 obec opäť postihli požiare a po zásahu blesku 1. mája 1900 zhoreli tri domy na „Dvoržisku“. Ďalší požiar, pohltil v roku 1923

pánske stodoly. Požiar, ktorý ešte doteraz prežíva v pamätiach najstarších obyvateľov obce, zlikvidoval do základov reštauráciu z čias Lubomiskovcov, ktorá stála na brehu „Studne“- Krátera. Z pomsty založený požiar na Vianoce roku 1938 pohltil domy a hospodárske budovy roľníkov. Pamätníci spomínajú, že bola taká tuhá zima, že voda pri hasení mrzla. Najväčšie dva požiare v minulom storočí sa odohrali v jedinom roku - 1948. V jednu augustovú noc zhorelo päť domov na nižnom konci a 1. septembra zhorela celá strana vyšného konca od cesty smerom na Lackovo až po koniec dediny. V nedávnej minulosti nebol v našej obci zaznamenaný žiadny veľký požiar. Iste si však spomínate na rozsiahly požiar nad obcou Ihľany, kde zasahovalo takmer 200 profesionálnych

a dobrovoľných hasičov. Naši dobrovoľní hasiči tam však nemohli zasahovať, vtedy ešte nedisponovali potrebnou technikou.

Teraz je tomu však celkom inak. Poďme nazrieť do takmer 100-ročnej histórie nášho DHZ. Presný dátum vzniku nie je presne určený, všetko to však začalo na konci 19. storočia. V tomto období Vyšné a Nižné Ružbachy vytvorili pobočky dobrovoľného hasičského spolku v Podolínci, kam chodili na pravidelné hasičské cvičenia. Prvým známym veliteľom bol do roku 1918 pán Ondrej Dluhoš. Ďalšia písomná zmienka pochádzajúca z roku 1919 uvádza, že zbor s 30-timi členmi od tohto roku viedol pán Ján Leščinský. Hasiči disponovali štvorkolesovou ručnou striekačkou ťahanou koňmi a skladištom nachádzajúcim sa pri kostole. Okrem hasičov boli v obci určení sedliaci s koňmi, ktorí boli v pohotovosti.

Vývoj išiel pomaly dopredu. Hasičské družstvo bolo postupne vybavené motorovými striekačkami, cisternou a vozidlami. V 50. rokoch minulého storočia bol zvolený veliteľ Alojz Marfiak. Počas jeho dlhoročného pôsobenia mal DHZ i s dorastom okolo 80 členov. Každý rok bolo 5 až 8 družstiev pripravených na rôzne požiarňické súťaže. Družstvá pod jeho vedením dosiahli najmä v 60. – 80. rokoch mnohé úspechy, boli to umiestnenia v požiarňických súťažiach mužov, dorastu a taktiež súťažili aj plameňáci. „Dorastenci obsadili 13. miesto na celoštátnej súťaži v Brne v

roku 1955. Keď sme sa vrátili zo súťaže, kritizoval som vedenie, tak nám dali nové hadice. Povedali mi, keď tak chceš, ty budeš veliteľ a už som sa stal veliteľom“, spomína Alojz na svoje mladé časy. V tej dobe bol najmladším veliteľom v celom okolí.

V roku 1975 zvíťazilo družstvo dorasteniek v Senici nad Myjavou taktiež na celoslovenskej súťaži.

V roku 1984 bola založená súťaž o „Putovnú sekerku“, ktorú mohol získať len najlepší DHZ. Prvé štyri roky ju vyhrávali práve družstvá z Vyšných Ružbách. V roku 1988 bola svojpomocne postavená požiarňa zbrojnica. Neskôr sa veliteľstva ujal Milan Koval, ktorý pokračoval v skvelej príprave družstiev na hasičské súťaže.

Od roku 2012 sa stal predsedom dobrovoľných hasičov Jozef Holuj, kto-

rý je aj profesionálnym hasičom v Starej Ľubovni. Post veliteľa zastupuje Pavol Gončár a strojníkom sa stal Sebastián Gončár. Vďaka úspešnej žiadosti na Ministerstve vnútra SR (v rámci projektu Celoplošné rozmiestnenie síl a prostriedkov hasičských jednotiek) sa podarilo vynoviť hasičské auto, ktoré bolo odovzdané do rúk p. Pavla Gončára dňa 21. 02. 2016 pri miestnom obecnom úrade. Na slávnostnom odovzdávaní hasičskej techniky sa zúčastnili bývalí a aj súčasní veliteľia DHZ, predsedovia DHZ, členovia DHZ, ale aj významní politici, či minister vnútra SR, p. Róbert Kaliňák.

Vďaka finančnej podpore obecného úradu je momentálne v obnove prenosná motorová striekačka PS 12, aby mohla slúžiť na športové účely. „V najbližšej dobe máme v pláne poskladať družstvo dorastenecov, ktoré by malo od septembra tohto roku súťažiť vo svojej prvej hasičskej súťaži,“ informuje p. Holuj. Držíme im palce, aby im toto zariadenie vydržalo čo najdlhšie.

Viac na www.ruzbasskypramen.sk (MM)

PRIVÍTAJTE JAR V KÚPELOCH VYŠNÉ RUŽBACHY

Vyšné Ružbachy sa nachádzajú v najzdravšom regióne na Slovensku, na severovýchode Spiša, v lone dvoch národných parkov TANAP-u a PIE-NAP-u. Spájajú sa dva prírodné liečivé faktory: termálne prírodné liečivé pramene minerálnych vôd a priaznivé klimatické podmienky. Využívaním týchto prírodných liečivých zdrojov sa dosahuje výrazne priaznivý účinok na fyziologickú ako aj na duševnú rovnováhu a podstatné zlepšenie zdravotného stavu, na srdcovocievny systém i pohybový aparát, duševné poruchy a celkovo sedatívno-relaxačný efekt.

Návštevníci a kúpeľní hostia u nás vyhľadávajú hlavne jedinečné liečivé účinky miestnych minerálnych prameňov,

Na medzinárodný veľtrh a výstava cestovného ruchu IFT Slovakia Tour Bratislava v Bratislave nás prezentovali PhDr. Martina Konrádová a Miroslav Strela.

z ktorých je najvýdatnejší prameň Izabella, pomenovaný po španielskej princeznej Isabelle de Bourbon, ktorá sa zaslúžila o rozmach kúpeľov a VR2 – Pri pošte, ľudovo nazývaný aj Prameň Jozef.

V dňoch 28. – 31. januára 2016 sme sa zúčastnili 22. ročníka medzinárodného veľtrhu a výstavy cestovného ruchu ITF SLOVAKIATOUR 2016 v Bratislave, 18. – 21. februára 2016 na Holiday world v Prahe Holešovice, Výstava Dovolená a Region, Lázeňstvi 2016 v Ostrave 4.-6.3. 2016.

Na výstavách sme prezentovali

vodu, kameň, zaujímavosti, krásu nášho regiónu, Ski Park a ďalšie turistické atrakcie Vyšných Ružbách. Našmu stánku sa dostalo mnoho pozornosti od Slovákov a Čechov, a iných zahraničných turistov, ktorí hľadali možnosti wellnessu, liečenia, oddychu a turistiky. Mnohí poznajú náš kraj, boli v Ružbachoch a spomínajú na krásne prežitý dovolenkový čas. Pre návštevníkov výstavy sme si pripravili aj vedomostnú súťaž s dvoma vedomostnými otázkami o termálnom jazierku Kráter a liečebnej procedúre Hipoterapia – liečebné jazdenie na koni.

Návštevníci nášho stánku ochutnali náš prírodný liečivý zdroj - vodu z minerálnych prameňov Izabella a Jozef – Pri pošte.

Veríme, že prezentácia Kúpeľov Vyšné Ružbachy a sámotných Vyšných Ružbách na najväčších výstavách cestovného ruchu v strednej Európe mám zabezpečiť množstvo klientov a turistov počas celého roka 2016.

Podarilo sa nám podpísať kontrakt s Jednotou dôchodcov na Slovensku na dotované „Rekondično - liečebné a kúpeľné pobyty so štátnou dotáciou“ pre seniorov v priebehu 4 rokov (od roku 2016 do 31. 12. 2019. Pre tých, ktorí nedostanú poukaz z Jednoty dôchodcov Bratislava sme pripravili zaujímavé ponuky a kúpeľný program pre

členov Jednoty dôchodcov na Slovensku. Stačí ak pri objednávaní pobytu uvedú, že sú členmi a pri nástupe na pobyt sa preukážu preukazom člena Jednoty dôchodcov. Seniori si nielen oddýchnu, ale zregenerujú svoj organizmus a zmiernia prípadné zdravotné komplikácie.

Pripravili sme pre vás Veľkonočný program 2016, goralské veľkonočné tradície spojené s goralskou veselicoou, pravá slovenská šibačka a prekvapenie pre najmenších
Rekreačné jazdenie na koni denne od **10:00 – 14:00** hod. (Hipoaréna a areál kúpeľov).

NOVINKY:

ANTICELULITÍDNA MASÁŽ (Lymfodrenáž ručná so špecialistom),
KOZMETICKÁ LIMFODRENÁŽ TVÁRE (so špecialistom).

Piatok 25.3.2016 prezentácia spojená s premietaním filmu o Zamoyských „Od histórie až po súčasnosť“ (Pozn. pozvánku si môžete pozrieť na str. 22),

Nedeľa 27.3.2016 hlavný program
11:00 – 15:00 - Sprievodný program s Goralskou hudbou Michala Cyrila Janigloša (súťaže pre deti, dospelých, ukážky remeselníkov – Grand Hotel Strand****)

11:00 – 15:00 - Predaj goralských

špecialít v Grand Hoteli Strand
12:00 – 20:00 - Vitálny svet v Balneoterapii

18:00 – 20:00 - Klavírne posedenie v Grand Hoteli Strand****

19:30 – 23:30 - Veľkonočná tanečná terapia v Bielom dome

Pripravujeme premiéru filmu o Vyšných Ružbachoch – kameň, voda..., ktorá sa bude konať 9.4.2016 t.j. sobota o 18:30 hod. v kaviarni historického Bieleho domu. Film natočil náš rodák pán Mgr. Art. Štefan Dlugolinský, Studio D3, žijúci v Bratislave. Svoj priestor dostali mnohé významné osobnosti ako pán Andrej Rudavský, aj náš rodák z Vyšných Ružbách pán Štefan Koval, akademický sochár, ktorí budú osobne na premiéru filmu.

Pre Kúpele a región to bude významným signálom v podpore rozvoja cestovného ruchu a turistiky. Chceme ukázať Slovensku, že sú na severovýchode Slovenska, aj takéto zaujímavé miesta, na ktoré sa často zabúda. Ponúkame nádherné prostredie, históriu, ktorá je úzko spätá s poľským šľachtickým rodom Zamoyski a španielskym kráľovským rodom de Bourbon, Izabelou de Bourbon, španielskou princeznou. Pozvali sme prezidenta Slovenskej republiky, jeho excelenciu, pána Andreja Kisku v mene Kúpeľov Vyšné Ružbachy a Zamoyského inštitútu. Snád sa nám podarí a pán prezident nás poctí svojou návštevou.

Všetkých srdečne privítame na všetkých našich akciách.

spracovala :

PhDr. Martina Konrádová,
director sales & marketing
Kúpele Vyšné Ružbachy

ŽIVOTNÉ OSUDY SESTIER ZAMOYSKICH

Maria-Roza Zamoyska

Milíspoluobčania, v dnešnom predveľkonočnom vydaní Žrodelka by som chcela pokračovať v cykle nazvanom "Životné osudy sestier Zamoyskich". Dnes sa dočítate o osude Marii- Roze Zamoyskej od jej narodenia až po jej príchod do Vyšných Ružbách.

Maria-Roza sa narodila 20. apríla 1891 v Krakove ako štvrté dieťa Andreja a Karolíny Zamoyskich. Vlastným menom sa volala Maria-Isabella. Roza bolo určite jedno z ďalších mien, ktoré jej rodičia pri krste dali, ale prečo jej « prischlo » práve to, sa nevie. Bolo to krásne, silné a milé dieťa. Povahu mala dobrú a prispôsobivú. Jej mama, Karolína Zamoyska mala časté zdravotné problémy, ktoré ju nútili zdržovať sa v rôznych kúpeľných miestach. Berala väčšinou so sebou

starších a turbulentnejších Roziných súrodencov. Malé dievčatko zostávalo s otcom, alebo bolo zverené s vychovateľkami svojim tetám v Poľsku. Na túto dobu to boli bežné praktiky, ktoré udelili vynikajúcu výchovu, ktorú dievčatá potrebovali k udržaniu si váženého sociálne-

ho postavenia a k dobrému vydajú. V roku 1910 sa vydala ako 19-ročná za ženicha Štefana Brzozowskeho, ktorého jej vybrali rodičia. Bolo to manželstvo z rozumu, ale určite jedno z najšťastnejších zo všetkých Roziných súrodencov. Pár nemohol mať niekoľko rokov kvôli zdravotným problémom dieťa. Až po dlhom očakávaní sa im v roku 1916 narodil jediný potomok, a to zdravá dcérka Tereza, blízkymi prezývaná Terenka. Ich šťastné nažívanie, bez finančných problémov, bolo prerušené predvoj-

novými nepokojmi. Všetko sa len zhoršilo vypuknutím vojny, pre ktorú musel manželský pár opustiť svoje panstvo a so služobníctvom sa nasťahovať do malého bytíku vo Varšave. Verne služobníctvo ich chcelo nasledovať a pracovať pre nich len

za jedlo, ale ani to málo im nemohli poskytnúť.

Štefan Brzozowski sa snažil zachrániť finančnú situáciu častým cestovaním a vybavovaním, ale to nestačilo. Preto sa Terenka rozhodla svojim rodičom pomôcť a našla si prácu ako servírka v reštaurácii. Roza bola na svoju dcéru hrdá a chcela taktiež pomoc. Jej sa pre zmenu podarilo nájsť si prácu

Roza Zamoyska okolo roku 1916

ako pomocníčka v malom obchodíku. Práce boli veľmi slabo platené a ledva im to vystačilo na stravu. Najnovšie si ale museli zvykať na tie najzákladnejšie veci ako variť si, upratať, vykurovať, prať alebo umývať. I napriek tomu sa vedeli uskromniť, zvyknúť si a relatívne šťastne si nažívať.

Roza Brzozovska rod. Zamoyska s dcerkou Terenkou

Po skončení vojny si manželia mysleli, že nastane konečne pokoj a že sa im navráti aspoň časť ich zničeného majetku. Lenže 20. mája 1945 udalosťami sužovaný manžel Štefan navždy opustil svoju milovanú Rozu. V týchto ťažkých chvíľach povzbudil Rozu návrat jej najobľúbenejšej sestry Terezy z 10- mesačného väzenia. Podobný osud, strata milovaného manžela, ich zocelil ešte viac. Rozhodli sa preto odísť do jediného domova, ktorý im ešte ostal, a to do Vyšných Ružbách, kde obidve sestry vlastnili na panstve brata Jána každá svoju vilu. Zanechal im ich predvídavo ich otec ešte pred svojou smrťou. Plánovali si

tu oddýchnuť, zregenerovať sa a nabrať síl po ničivom období. Nevedeli ale, že tu budú musieť ostať navždy. Bohužiaľ, tu Rozu zastihla ešte jedna smutná správa. Po vojne sa rozhodla Terenka osamostatniť a odísť za prácou do Sliezska. Bohužiaľ, tam, pre mňa z nezistených dôvodov, na jeseň 1946 zomrela. Je samozrejme, že tieto vojnové roky boli ťažké pre všetkých. Zamýšľam sa ale nad tým, ako sa osud obzvlášť zahral s potomkami Andreja a Karolíny Zamoyskich. V očiach všetkých spadli zo spoločenského rebríčka až na samé dno. Nezúfali si však a prijali to pokorne a s vierou. Nech nás ich osud poučí a nech nám ich odvaha a pokora slúžia ako príklad.

Pozn. Ak sa vo vašej rodine tradujú spomienky na obdobie, kedy tieto grófkky žili v našej obci, napíšte mi, prosím, a na obálku pripíšte heslo « Zamoyski ». Rada vaše podnety spracujem a uverejním. Vopred sa teším a dakujem.

Katarína Chapuis Šutorová

**HĽADÁ SA
NAJSTARŠIA
FOTOGRAFIA
Z OBCE !**

pohľadajte staré
fotografie z našej obce
a najstaršiu nám pošlite

VYHRAJTE!!!

info@ruzbasskypramen.sk
(každá fotka bude odmenená)

HISTÓRIA STRATENÁ V ČASE 1. ČASŤ

Za prvý prameň o našej obci, môžeme považovať aj nález sekáčovitého nástroja z hnedého rádiola-ritu, ktorý sa datuje do obdobia paleolitu. Objavili ho archeológovia v mieste, kde sú v travertínových

profiloch viditeľné tri 2-3 cm hrubé vrstvy popola, ležiace nad sebou v hĺbke asi šesť metrov. Popol pochádza z ohnísk vtedajšieho osídlenia ľuďmi, ktorí boli pravdepodobne predstaviteľmi Homo erectus. Zrejme, už vtedy boli veľkým lákadlom teplé pramene. Naše územie, bolo už dávno známe chovom teplotkrvných koní. Ich pôvod smeruje až ku divokému Tarpanovi, ktorý podľa dôkazov z náleziska vo Vyšných Ružbachoch, žil aj na území našej obce. Kostrové pozostatky a odtlač-

Znárodnenie sv. Kunigundy

ky kopyt pochádzajú zo staršieho pleistocénu, z obdobia, ktoré sa datuje asi 700 tisíc až 245 tisíc rokov pred Kristom. Avšak naše dejiny sa začali vyvíjať až neskôr...

V roku 1287 nachádzame prvý písomný historický prameň. Toto obdobie, v tejto časti Spiša, sa vyznačovalo nepokojom. V roku 1241, po tatárskom vpáde, osídlili územie Spiša dva rody, a to Berzevicovci a Görgeyovci. Poliáci si taktiež nárokovali dané územie. Od roku 1235 až do 14. storočia pretrvával konflikt o desiatky v Podolínci a jeho okolí medzi ostrihomským arcibiskupom a krakovským biskupom. Povstanie zámockého župana grófa Rolanda na Spiši, nepriamo spôsobilo aj založenie našej obce. Roland dômyselne použil anarchiu, ktorá nevyhnutne nastala v Uhorsku po smrti kráľa Štefana V.,

keď na jeho trón nastúpil len 9-ročný chlapec Ladislav. Mladému kráľovi pomohli spišskí šľachtici a jeho teta, krakovská a sandomierska vojvodkyňa Kunigunda, dcéra uhorského kráľa Bela IV.,

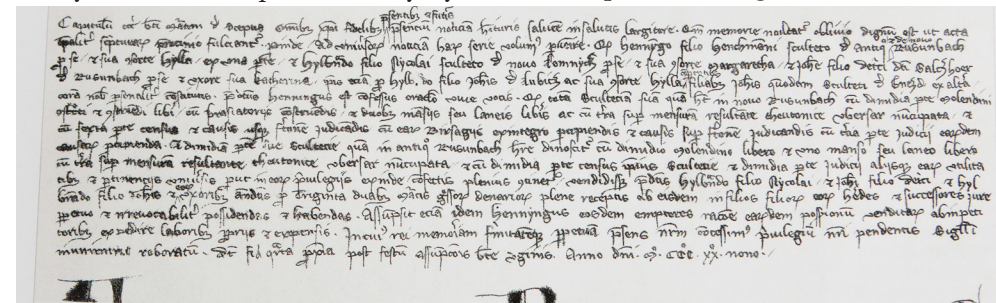
manželka vojvodu, kniežata Boleslava Hanblivého, ktorá na potlačenie vzbury vpadla na Spiš so svojimi vojskami. V januári 1285 vpadli pod vedením chánov Nogaja a Telebuga na severný Spiš Tatári, vyplenili pritom a vypálili aj Podolínec. Na konci roka 1287 bola nútená uhorská šľachta čeliť v bitke pri Podolínci Tatarom, ktorý sa ako spojenci kráľa Ladislava IV. znova vrátili, na začiatku roka 1288 boli však porazení. Kunigunda použila danú situáciu pre posilnenie svojho

postavenia na Spiši a na základe donačnej listiny dala svojmu rytierovi, krakovskému mešťanovi - šoltýsovi Henrichovi les medzi Hniezdny a Podolíncom, ktorého hranice boli v listine detailne popísané. Práve v roku 1287 mal dať les vyklčovať, osídliť a zabezpečiť obrábanie pôdy. Dostal tiež právo na určenie lehoty, v ktorej kolonisti nebudú musieť zaplatiť dane a po uplynutí lehoty jej budú odvádzať za rok tri hrivny čistého striebra a deväť skotov (jeden scotus = dva groše). Napriek tomu, že nebolo isté, či išlo o názov malej osady alebo potoka, sa v listine objavil práve tento názov Rushenbach. Henrichova moc rástla a začal pomaly osídľovať venované územie. Počas Kunigundiných donácií sa dostal k majetku Nižných Ružbách, ktoré boli prvý raz listinne doložené v metácii obce

Hniezdne, v roku 1286. Severný Spiš bol z viacerých dôvodov husto osídľovaný, prichádzali tu aj saskí Nemci. V tomto období sa začalo rozmáhať tzv. šoltýstvo. Šoltýsmi boli mešťania, respektíve tunajší občania, alebo aj cudzinci ako v prípade Podolínci a aj Nemci, ktorých vtedajší majiteľ daného územia poveril osídlením určitej časti tohto územia. Ich povinnosťou bolo zúčastniť sa na rozvoji miest, zabezpečiť rozmach remesiel a obchodu a starať sa o vzostup hospodárskeho života. Boli zastúpení v starších alebo pustých slovenských osadách, často zakladali úplne nové osady a prinášali nemecké právo. Výsady mali iba šoltýsi (dediční richtári), kolonisti boli však iba obyčajnými poddanými. Formálna zmluva medzi šoltýsmi a majiteľmi pôdy, ukladala kolonistom povinnosti, ale napríklad aj výhody, o ktoré boli ochudobnení obyvatelia iných slovenských dedín, ktorí žili na základe zvykového práva. **(Nové) Vyšné Ružbachy** Zatiaľ čo na konci 13. storočia dostal Henrich donácie krakovských vojvodov, na začiatku 14. storočia sa stal donátorom sám. Svojej sestre daroval majetok Nižných Ružbách spolu so šoltýskymi

výsadami v roku 1303. Výhody umožnili Nižným Ružbachom rásť a prosperovať, a preto o niekoľko rokov vznikli na majetkoch Nižných (Starých) Ružbách, na nemeckom zákupnom práve (pozn.: základnou zodpovednosťou šoltýsov na nemeckom práve bolo zabezpečiť osídlenie dediny, respektíve vyklčovať les a následne založiť novú dedinu, postarať sa o pravidelné odvádzanie po-platkov a naturálnych dávok zemepánom a taktiež vymáhať desiatky od obyvateľov) (Nové) Vyšné Ružbachy. Novému šoltýsovi pripadla jedna šestina z poplatkov obyvateľov. Následný predaj tejto škultécie v roku 1343, svedčil o tom, že obec vznikla určite na nemeckom magdeburskom práve. V prvej verzii odpisu listiny Žigmunda z roku 1408 je zmienka o Vyšných Ružbachoch ako o majetku ľubovnianskeho hradného panstva, ktorému prislúchali aj v novovekom feudalizme. Po vytvorení Vyšných Ružbách boli Nižné Ružbachy označované ako Staré Ružbachy (Antiqua Rauschenbach, 1408). V roku 1437 nasledoval ďalší predaj škultécie. Pokračovanie v ďalšej časti...

(spracovala: Mgr. Lucia Dudžíková)

V listine Spišskej kapituly z roku 1329, môžeme nájsť najstarší písomný zápis o našej obci. Touto listinou šoltýs Henrich, manžel Hildegundy, sestry podolínskeho šoltýsa, predal škultéciu Nižných Ružbách, a teda v tom čase aj s územím (Nových) Vyšných Ružbách, s polovicou pivovaru, mlyna, s dvoma slobodnými lánmi a jednou kúriou inému šoltýsovi. Listina je uložená v archíve Spišského biskupstva v Spišskej kapitule.

PRÍBEHY A POVESTI Z OBCE VYŠNÉ RUŽBACHY

Milí čitatelia, naša rodáčka z našej obce, Martina Sekulová, nám poskytla materiály, vďaka ktorým Vám môžeme priniesť seriál o príbehoch a povestiach z našej obce. Pôjde o rôzne povesti, príbehy a poverové rozprávania z našej obce, ktoré Menka spracovala na základe etnologického výskumu zameraného na folklór, ktorý vo Vyšných Ružbachoch prebehol v roku 2002. Dnes Vám prinášame druhý diel:

Chotárne názvy v extraviláne obce Vyšné Ružbachy nám napovedajú, že za týmito miestami sa skrýva nejaký príbeh. Či už sú to oficiálne názvy, alebo si pomenujúvajú niektoré časti chotára aj samotní Ružbašania.

Vlčí kopec

Opisuje 30-ročný muž: „Nad kameňolomom je veľa lúk, to vieš. No a keď ty pôjdeš po tých lúkach, hore a hore, tak prídeš do hustého lesa. Je to hore na kopci. Tak tam je to. Sú tam vlci. Vážne. Raz som tam bol a nebolo mi všetko jedno. Musíš si dávať pozor, či tam sú alebo nie. Môžu ležať hocikde v húštine. Tam kdesi vedie aj vlčí chodniček. Videl som raz z okna svorku vlkov, ako bežia tým kopcom.“

Iné však majú osobitý príbeh a vysvetlenie, ktoré sa najčastejšie odvodzuje od histórie. Niektoré časti obce však žijú vlastným životom. Ako napríklad príbeh o tom, že v chotári obce sa nachádza vyhasnutá sopka:

O Kukure

„Pod kopcom Kukura je taká červená hlina. A ten kopec, to bola sopka a vy-

buchovala, z toho je tá hlina červená.“

O tajuplných Vyšelakoch

Vysvetľuje podľa spomienok 50-ročný obyvateľ: „Vyšelaky, tak sa to volá v jednom kúte. Ako sa ide do kameňolomu, a to je v takom kúte. Veľmi temný kút, málo slnka. Ľudia tam neradi chodili. Tam pôvodne ľudia, ktorí si sami siahli na život, obesili sa či inak zmárnili, tak vlastne ich tam chodili pochovať. Nesmeli byť

na cintoríne, nesmeli sa im vyzváňať, nemohol ich kňaz pochovať. Zostalo to celé len na tej rodine. Po západe slnka ich mohli vziať na kárah, zaviesť a pochovať toho nebožtíka na Vyšelaky. Mohli vykopáť diery v lese a len tak ho zahrabať. Nesmel byť na cintoríne. A toto sa tradovalo ešte začiatkom 20. storočia. Je to veľmi strašidelné miesto. To miesto zostalo ako

taký prales, do lesa tam nikto nechodil. Nikto tam nešiel ani kravy pást, ani nič. Báli sa tam pást len kvôli tomu, že sa tam pochovávalo takých ľudí, ktorí sa sami zmárnili. To sa volalo Vyšelaky, akože obesenci. Po goralsky „vyšou“, akože visel, „vjesou še“ – vešal sa, obesil sa. Tam, v tých miestach, hraničí chotár Nižných Ružbách, Podolínca a náš. Je to v takom kúte, presne v tom rohu. Presne určené a vymedzené miesto, tam ich pochovávali.“ Tajuplný príbeh tejto časti obce ostal v pamäti viacerých. O tomto mieste spomína aj iný 30-ročný muž: „Nad kameňolomom je lúka a taký divný les. Nad ním je kopec, ktorý som počul, že sa volá vrch obesencov. Tam, že viacero ľudí spáchalo samovraždu, keď sa tam vybrali. A ten les je vážne divný. Taký poprekrúcaný prales.“

Za dymnice

„Za dymnice, Za čemnice, to je akože od toho, že sa tam dymilo. Pálilo sa tam vraj niekedy drevené uhlie.“

Modžinek

„Modžinek, hore nad Úbočou, vrch čo je, smerom už k Nižným Ružbachom, tam sa to tak volá. Celý ten Modžinek bol zarastený modrínmi. Modžín je miestny goralský názov pre červený smrek. A celý ten kopec sa tak volal, lebo tam pôvodne rástli tie červené smrekky. Jeden starý človek, ktorý robil kostolníka, už je nebohý, ja som sa ho ešte kedysi dávno pýtal, že ako to bolo s Modžinkom, tak on mi hovoril, že ešte ich stará izba, na ktorej on neskôr postavil svoj dom, že bola z toho dreva z Modžinka stavaná, že on si pamätal, že dedo mu vravel, že to je ešte z toho dreva stavané. Tak po tom sa to volá.“

Konty

„Konty, teraz Kúty, čo sa volá časť chotára, to je preto, lebo je to už k Podolíncu,

blízko druhého chotára. Boli to ohraničené také kúty lesa, ohraničené lúkami.“

Hamriská

„Hamriská, to sa volá tak, lebo tu dakedy dávno boli hámre. To je poniže cintorína. Tam okolo potoka. Kameň tam aj lámali.“

Brodek

„Brodek, to je od brodiť. Za dedinou bol potok, a tam bolo miesto, kde sa dalo cez neho prejsť. Od toho to vzniklo, aj keď ten potok už teraz tečie inou cestou, názov sa zachoval.“

Pľustová

„Pľustová, to je od goralského slova zmočiť sa, omočiť sa – ulustou še, ulustala še. Tak na tom mieste boli niekedy veľké močiare. Pôvodne, ale teraz tam už nie sú.“

Za scavu

„Za scavou, volajú to tak kvôli vode. Minerálnu vodu, ktorá vyviera v tých miestach, volajú v nárečí scava – štava. A tak od toho je odvodený tento názov.“

Na mlaky

Spomína 50-ročný muž z Ružbách: „Pri kameňolome na ceste, tam boli vždy veľké mláky. Aj teraz tam niekedy sú. Tak to tam volajú Na mláky.“

Horbek:

„Horbek, to je od chrbár, hrbatý. Ten kopec má taký zvláštny tvar ako chrbát.“

Suchá hora:

„Suchá hora, to je tiež odvodené od toho, že je tam veľmi sucho. Rastie tam veľa suchohríbov. Tá voda vždy kamsi vsiakne. Iné kopce sú po daždi mokrejšie, ale táto je vždy volajaká suchá. Možno je to odvodené od toho.“

Turová

„Turová, tam viem, že žilo také zviera. Tur divý... Videl som aj fotku vystrih-

nutú z novín. Kronikár, ktorý vtedy písal kroniku a písal aj o vzniku tohto názvu, nalepil fotku, obrázok tura divého, aby sa nezabudlo, ako vyzeral, a že žil tu.“

„Viem presne, od čoho vznikol názov Turová. Dedo mi hovorili, že kedysi dávno žil v našom chotári istý zbojník, ktorého volali Turoň. Že vraj si aj nejaký poklad skryl pod Kyčorou a na Turovej sa skrýval. Teda od neho, od jeho mena. Ako spomienka na to, že v tej časti chotára žil, vznikol ten názov.“

Učiteľova lúka

„Učiteľova lúka, to je parcela za Jankovou dolinkou. Tá patrila učiteľom, ktorí tu učili. Mali statok a gazdovstvo, ale mali aj pridelené lúky. Komu predtým patrila, neviem, ale učiteľia mali určite pridelené lúky v lesoch, aby ich užívali.“

Na modzeľach

„Na modzeľach. To je možno odvodené od toho, že na mozole. Je to v miestach starého kameňolomu. Bolo treba tvrdo pracovať a makať. Bola tam aj vápenná pec, do 1948 roku, kedy bol kameňolom znárodnený. Kameň, ktorý bol rozdrobený a nemohli ho predať, tak ten vypalovali a robili z neho vápno.“

Smrtná jama

„Smrtná jama, v miestnom nárečí „Šmjerdzonka“, od slovenského smrdieť, je kráter, ktorý vznikol únikmi jedovatých horúcich plynov. Dodnes uniká CO2 a

spôsobuje smrť vtákov a drobnej zveri, aj keď sa hovorilo, že už usmrtila kravy aj človeka. Pamätám si veľa súvislostí s úmrtiami človeka. Nie však z mojej pamäti, ale rodičia mi o tom hovorili. Akási žena bola zavraždená a podhodaná. Vrahovia sa snažili zamaskovať vraždu. Aj zver sa tam niekedy našla. Lenže teraz už uniká omnoho menej plynov. Teraz je tráva mierne zažltnutá, aj to len trochu. Niekedy bola tráva viac spálená, stále zosušená v celej smrtnej jame. Stal sa aj taký prípad, že deti tam zašli, aj kravy zdochli. V 30. rokoch úrady priká-

zali ohradiť to miesto ostnatým drôtom. Niekedy tam bolo toho veľa uhynutého – vrany, vtáky, mačky, líšky. Určite to tam nikto nepodhodil, samo to tam zdochlo. Niekedy mali ľudia oveľa väčšiu úctu ku prírode ako majú teraz.“

text: Mgr. Martina Sekulová, PhD.

ilustrovala: Veronika Grančayová

RUŽBAŠSKÁ TAJNIČKA

Zapojte sa do našej súťaže. Stačí vyplniť Ružbaško-slovenskú tajničku a zaslať ju spolu s kontaktnými údajmi emailom na info@ruzbaškypramen.sk, alebo vhoďiť riadne vyplnený Súťažný kupón, ktorý sa nachádza na poslednej strane tohto čísla, do označenej zbernej nádoby (nachádzajú sa v obchodoch)

Hráte o vstupenku pre 2 osoby na KROJOVANÚ ZÁBAVU (viac na str.22)

Pozor! Súťaž trvá len do **30.4.2016!!!**
V tajničke sa hľadá *pôvodný názov švajčiarskych domčekov*

1.		Pomaly utekať
2.		Železná tyč
3.		Úzky priestor medzi domami
4.		Ceruza
5.		Obuvnícke kince
6.		Udrieť
7.		Puška
8.		Zámok
9.		Hodiť
10.		Ložisko
11.		Vnútrotný krč
12.		Súčiastka na rebrinaku
13.		Škaredý

Riešenie Tajničky z minulého čísla a VÝHERCA

Správna odpoveď z minulého čísla:

VILA TEREZA

Rodinnú vstupenku na Trenčiansky hrad získava:

EMÍLIA GRECHOVÁ

GRATULUJEME!!!

GLOVA
PISCENE
KLOČIK
BRATŇAK

SPRONTAČ
SKLEP
BROUTA
BREZULA
KRAJZUPA
DEPTAČ

VELKONOČNÝ FUTBALOVÝ TURNAJ

Veľkonočný futbalový turnaj našich malých šikovníkov sa konal 19.03.2016 v športovej hale vo Vyšných Ružbachoch. Do zbierky im pribudla bronzová medaila za vybojované tretie miesto. Trošku im asi narástli okále, keď videli hru iných mužstiev, ktoré nie sú silnejšie, len sa im niekto venuje o čosi viac a o čosi dlhšie. Ale čo nie je, môže byť. Len aby sa už ten NIEKTO našiel. Chcela by som mať oči mojej dcéry, ktorá videla celý turnaj a zažila atmosféru,

keď zápas vyhrali, ale aj sklamanie, keď dostali na frak. Ale tak to v športe je. Vyhrávajú lepší a šikovnejší, bojovnejší. Naším bojovníkom treba len pomôcť, aby si neprestali dôverovať. A ešte niečo

... vlastne NIEKTO, kto by sa ich ujal. Dievčatám na druhom stupni sa vo volejbale venuje p. Peter Konrády, na prvom stupni sa im nemá kto venovať. Môže to niekto zmeniť? Partia, srdečne vám blahoželám, a myslím, že nie som sama. *(informovala: Viera Gerčáková)*

TURNAJ LUBOVNIANSKEHO REGIONÁLNEHO ZDRUŽENIA MIEST A OBCÍ (LRZMO)

14. marec 2016 bol futbalovým sviatkom nielen pre starostov obcí staroľubovnianskeho okresu. V športovej hale vo Vyšných Ružbachoch privítali kolegov z oravských obcí a kňazov Spišskej diecézy, kde sa stretli na turnaji Ľubovnianskeho regionálneho združenia miest a obcí (LRZMO) v sálovom futbale. Súperilo sa systémom každý s každým v troch zápasoch, ktoré rozhodoval Ing. Ján Andrejovský. Naši starostovia sa ukázali ako praví hostitelia, keď po bojovných vyrovnaných výkonoch napokon vo svojom premiérovom vystúpení obsadili konečné 3. miesto. Druhé

miesto vybojovali starostovia z Oravy a víťazmi turnaja sa stalo družstvo kňazov Spišskej diecézy. Najlepším strelcom turnaja sa so 6-timi gólovými zásahmi stal kňaz Matúš Oravec a za najužitočnejšieho hráča turnaja bol vybraný starosta z oravského celku Ján Beňuš.

Podakovanie patrí usporiadateľom a sponzorom: Obci Vyšné Ružbachy, Obci Nižné Ružbachy, Kúpeľom Vyšné Ružbachy a LRZMO.

(informoval starosta obce Nižné Ružbachy Jozef Abrahamovský)

VELKONOČNÝ VOLEJBALOVÝ TURNAJ

Informácie volejbal	Mobil: Ján Dudjak 0917 874 831
Organizátor	Obec Vyšné Ružbachy
Miesto	Športová hala Vyšné Ružbachy
Datum volejbal	27.3.2016 – 13:00 hod. NEDEĽA
VOLEJBAL	INFORMÁCIE
Hracia plocha	Volejbalové ihrisko - Výška siete 235 cm
Systém turnaja	<ul style="list-style-type: none"> - Družstvo tvorí 6 hráčov - Turnaj sa môže zúčastniť aj hráč, ktorí nemajú trvalý pobyt vo Vyšných Ružbachoch, ale pochádzajú z našej obce resp. sú pribratými - Hrá sa podľa platných pravidiel volejbalu na 2 víťazné sery, v prípade ťahávac-vo-šesť družstiev, organizátor prihlási 4 tímy na čas 2x13 minút - Bodovanie - za víťazstvo 3 body, za prehru 1 bod - Pre rovnaké body rozhodujú: <ol style="list-style-type: none"> 1. Vyhodený míč 2. Pomorí sať 3. Pomorí byť
Rozhodcovia	Zápasy rozhodujú zverení členovia príslušných družstiev
Príhlášky	Na miesta od 12:30 do 13:00
Prezentácia	Odbovo, 15 min pred začiatkom turnaja
Vstup do turnaja	Ošard družstvá - 6 € - zaplatiť pri prezentácii
Stravovanie	Ošardovanie, príby režim - Obec Vyšné Ružbachy
Propagácia turnaja	webová stránka obce, plagát

Ružbašský prameň, o.z. Vás pozýva

Prezentácia o 19:00 hod. pri Potravinách „pod Lažňou“

Spríevod povedie od potravín ku cintorínu. Ďalej bude pokračovať po novej uliči okolo futbalového ihriska a bude pokračovať po Lažni smerom ku kráteru, kde sa vyhlási najkrajší domavyrobený lampión. Nezabudnite si so sebou priniesť lampióny a dobrú náladu!!

SÚŤAŽ O NAJKRAJŠÍ DOMAVYROBENÝ LAMIÓN!!

www.ruzbaskypramen.sk
www.facebook.com/ruzbaskypramen

Ružbašský PRAMEN o.z.

Realizované s finančnou podporou Obce Vyšné Ružbachy

Mgr. Art. Štefan Dlugolinský a Kúpele Vyšné Ružbachy si Vás dovoľujú pozvať na premiéru autorského dokumentárneho filmu

Storočia v kameni... Vyšné Ružbachy

Program spojený s vernisážou sochára Pavla Bindera.

Sprevádza speváčka

Kaviareň Biely dom
9.4.2016
o 18:30 hod.

Marcela Molnářová

Studio D3

Ružbašský PRAMEN o.z.

Krojovaná zábava

7. mája 2016 v „ORLOVNI“ (Vyšné Ružbachy)
od 19:00 hod

hudobná skupina

PROMO

vstupné:
5€ v kroji
10€ bez kroja

POČET VSTUPENIEK JE OBMEDZENÝ!!
v cene je zahrnutá TOMBOLA

Vstupenky si môžete zakúpiť v Potravinách „pod Lažňou“, v papieriectve Daniely Grechovej a na Obecnej úrade VR
Rezervácie na telefónnom čísle: 0915 179 971

Vydáva:

Občianske združenie Ružbašský Prameň o.z., štvrťročne

IČO: 42380600

ISSN 1339-7362

Redaktori:

Bc. Martin Konrády

Mgr. Ivana Krutková

Ing. Miroslava Krutková

Mgr. Marcela Malá

Mgr. Peter Martinek

*Prispievatelia**Jozef Abrahamovský**Andrea Bajnóczyová**Annamária Fečíková**Viera Geráková**Katarína Chapuis rod. Šutorová**Mgr. Lucia Dudžiková**PhDr. Martina Konrádyová**Anna Krutková**Mgr. Martina Sekulová, PhD.**Stanislav Šutor st.**Mgr. Miriam Šutorová***Jazyková úprava:**

Mgr. Mária Sekulová

Grafické spracovanie:

Ing. Dominik Grech

Ilustrácie:

Veronika Grančayová

Noviny sú registrované na Ministerstve kultúry pod číslom EV 4995/14. Expedícia novín je zabezpečovaná do všetkých domácností v obci Vyšné Ružbachy. **Uzávierka tohto výťažku: 20. marec 2016.**

Vo všetkých obchodoch sa nachádza označená zberná nádoba, kde môžete vhadzovať vaše postrehy, pripomienky, nápady, prípadne finančné dary na náš rozvoj.

Ružbašské žrodelko je vydané vďaka finančnej podpore Obce Vyšné Ružbachy. Ďakujeme!

✂

Meno a priezvisko.....

.....

Kontakt.....

.....

Vylúštená tajnička.....

.....

✂

Kontakt:

Vyšné Ružbachy 169

065 02 Vyšné Ružbachy

+421 915 179 971

ruzbasskypramen@gmail.com

info@ruzbasskypramen.sk

www.ruzbasskypramen.sk